

ANDRZEJ MALINOWSKI

AP SŁUPSK

SKUTKI EKONOMICZNE WOJNY W KOSOWIE WEDŁUG ANALIZY NIEMIECKIEJ

Naloty NATO na byłą Jugosławię w 1999 r. nie zapobiegły „katastrofie humanitarnej”. Cena wojny, jej koszty i następstwa były i nadal pozostają wysokie. Brytyjski MSZ szacował liczbę zamordowanych podczas wojny Albańczyków na co najmniej 10 tys. osób. Według danych UNHCR liczba uchodźców i wypędzonych kosowskich Albańczyków wyniosła ponad 800 tys. Do tego dochodzi jeszcze liczba emigrujących kosowskich Serbów, która od zakończenia wojny przekroczyła 160 tys. osób (stan na koniec lipca 1999 r.). Według szacunków NATO na skutek nalotów Sojuszu mogło zginąć od 5 tys. do 10 tys. jugosłowiańskich żołnierzy, członków oddziałów paramilitarnych i policjantów. Prócz tego uszkodzona została bądź zniszczeniu uległa duża część infrastruktury cywilnej: mosty, lotniska, centra handlowe, fabryki tytoniowe i motoryzacyjne, budynki gospodarcze, rafinerie, składy paliw, stacje telewizyjne i radiowe, urządzenia telekomunikacyjne, szpitale oraz zagraniczne ambasady.

Były naczelny dowódca NATO gen. Wesley Clark pośrednio potwierdził, że podczas wojny wystąpiła wśród aliantów rozbieżność poglądów¹. Dlatego też Niemcy i Grecja nie chciały wesprzeć tzw. trzeciej fazy nalotów na cele niewojskowe. Jednak dowódcy fakt ten „po prostu zignorowali”². Rzuca to ciekawe światło na wizerunek Sojuszu, który przy podejmowaniu każdej decyzji wymaga zgody wszystkich jego członków.

Po powrocie z Jugosławii i innych państw regionu w połowie maja 1999 r. komisarz NATO ds. praw człowieka, Mary Robinson, ostro skrytykowała sposób prowadzenia wojny przez NATO. W jednym z wywiadów dla BBC mówiła o niemal bezładnych nalotach na cele wojskowe i cywilne. Według jej słów niedopuszczalne było, że NATO zbyt często atakowało cele znajdujące się w pobliżu obiektów cywilnych. M. Robinson mówiła o zasadzie legitymizacji podjętych środków.

¹ www.accessmylibrary.com/article-1G1-143215343/waging-modern-war-bosnia.html, 12.06.08.

² M.Z. Karádi, D.S. Lutz, *Der Preis des Krieges ist seine Legitimität. Zu den Kosten und Folgekosten des Kosovo-Krieges*, [w:] *Nach dem Krieg – ist vor dem Krieg. Die Sicht der anderen zum Kosovo-Krieg und ihre alternativen Lehren und Konsequenzen*, Hamburg 1999, s. 132.

nych ekspertów, którzy z kolei wartość zniszczeń oceniali na sumę 75 mld DM¹⁸. Trudno natomiast obecnie wyliczyć straty w środowisku naturalnym, spowodowane przede wszystkim zniszczeniem instalacji rafinerii i fabryk chemicznych, co groziło skażeniem ziemi uprawnej i wód gruntowych i nadal stanowi realne zagrożenie.

W lutym 2008 r. Kosowo jednostronnie ogłosiło niepodległość. Stany Zjednoczone wycofały się z finansowania ludności tego kraju. Cały ciężar pomocy Albańczykom z Kosowa spadł na barki Unii Europejskiej. Pytanie o koszty tego procesu pozostaje otwarte.

Zusammenfassung

Die ökonomischen Folgen des Krieges in Kosovo nach der deutschen Analyse

Seit Beendigung des Krieges im Jahre 1999 ringt Kosovo mit vielen Problemen. Die internationalen Organisationen investierten beträchtliche Geldmittel für den Wiederaufbau dieses Landes, die Beseitigung der Kriegsvernichtungen und andere Formen der Hilfe. Die Tätigkeit solcher Institutionen wie UNDP, OBWE und viele andere schützte die Leute jedoch nicht vor der ökonomischen Krise und ihrer Folgen. Man schätzt, daß die Ausgaben der NATO – Länder auf die Kriegskampagne in Kosovo über 13 Milliarden DM ausmachten, dagegen die Bombenangriffverluste schätzt man auf ungefähr 20 Milliarden DM.

¹⁸ Dane za: S. Riedel, *Die Destabilisierung Südosteuropas durch den Jugoslawienkrieg*, Südosteuropa 1999, z. 5/6, s. 290.